

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**
Економічний факультет
Кафедра екологічного менеджменту та підприємництва
Навчально-науковий центр «Інститут біології та медицини»
Кафедра біохімії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора

з науково-педагогічної роботи

Юлія ПИСЬМЕННА

«24» травня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

для здобувачів освіти

галузь знань	16 Хімічна та біоінженерія
спеціальність	162 Біотехнології та біоінженерія
освітній ступінь	Бакалавр
освітня програма	Біотехнологія
вид дисципліни	вибіркова

Форма здобуття освіти	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2025/2026</u>
Семестр	<u>8</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>3</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма заключного контролю	<u>залік</u>

Викладач: проф., докт. екон. наук Бердар М.М.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «____» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

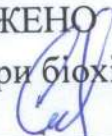
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «____» _____ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2025

Розробник: Бердар Маргарита Михайлівна, д.е.н., професор кафедри екологічного менеджменту та підприємництва

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри біохімії

 (Олексій САВЧУК)
протокол № 32 від «28» травня 2025 р.

**Схвалено науково-методичною комісією
ННЦ «Інститут біології та медицини»
Київського національного університету імені Тараса Шевченка**

Протокол № 9 від «24» червня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії (Тетяна ШЕВЧЕНКО)

«24» червня 2025 р.

1. Мета дисципліни – сформувати у здобувачів освіти комплекс професійних знань із теоретичних та практичних засад бізнес-планування, опанування студентами засобів та методів прийняття планових рішень на підприємствах усіх форм власності, розвиток навичок та вміння розробляти бізнес-плани.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. Знати зміст дисциплін «Вища математика», «Соціально-політичні студії» тощо.

2. Вміти готувати презентації та планувати проекти.

3. Володіти навичками здійснення обчислень з використанням електронних таблиць.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Курс «Бізнес-планування» є складовою циклу дисциплін вільного вибору студента освітньої програми підготовки здобувачів освітнього ступеню «Бакалавр». Дисципліна вивчає теоретичні та прикладні аспекти розробки бізнес-планів. Аналізує методичний інструментарій розробки маркетингового, виробничого, організаційного та фінансового обґрунтування доцільності реалізації підприємницьких проектів. Розглядає такі основні теми: технологія розробки бізнес-плану; сучасні методики розробки бізнес-плану; аналіз беззбитковості проекту; планування обсягів та оцінка ефективності інвестицій; маркетингова програма бізнес-плану; моделювання грошових потоків при розробці проекту.

4. Завдання (навчальні цілі):

Основними завданнями дисципліни є:

- 1) сформувати здатність розв'язувати складні проблеми оцінювання економічної ефективності інвестиційних проектів в умовах, що характеризуються невизначеністю;
- 2) сформувати здатність вести професійну комунікацію;
- 3) навчитися використовувати сучасні програмні засоби для автоматизації економічних розрахунків при бізнес-плануванні та ефективного донесення змісту бізнес-ідей до цільової аудиторії.

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України (перший (бакалаврський) рівень вищої освіти, галузь знань 16 «Хімічна та біоінженерія», спеціальність 162 «Біотехнології та біоінженерія») дисципліна забезпечує набуття студентами таких компетентностей:

інтегральної:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у біотехнології та біоінженерії, або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів біотехнології та біоінженерії

загальних:

ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК02. Здатність до письмової та усної комунікації українською мовою (професійного спрямування);

ЗК04. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;

спеціальних:

СК16. Врахування комерційного та економічного контексту при проектуванні виробництв біотехнологічних продуктів різного призначення (промислового, харчового, фармацевтичного, сільськогосподарського тощо).

СК17. Здатність використовувати методології проектування виробництв біотехнологічних продуктів різного призначення.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми викладання і навчання	Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Особливості планування бізнесу в галузі біотехнології	Лекція, семінар, самостійна робота	Модульна контрольна робота № 1 і 2	20
1.2	Основні етапи планування бізнес-проектів із застосуванням сучасних підходів	Лекція, семінар, самостійна робота	Модульна контрольна робота № 1 і 2	20
2.1	Здійснювати аналіз та синтез даних під час планування бізнес-проекту	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступи на семінарах, підготовка та захист бізнес-плану	20
2.2	Застосовувати практичні навички планування під час ведення власного бізнесу	Лекція, семінар, самостійна робота	Виступи на семінарах, підготовка та захист бізнес-плану	20
3.1	Знання та розуміння предметної області діяльності та ведення дискусії з фахівцями	Семінар, самостійна робота	Виступи на семінарах, підготовка та захист бізнес-плану	10
3.2	Здатність поглиблено аналізувати проблеми і явища в одній або декількох професійних сферах у межах спеціальності	Семінар, самостійна робота	Виступи на семінарах, підготовка та захист бізнес-плану	10

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни					
	1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2
ПР01. Вміти застосовувати сучасні математичні методи для розв'язання практичних задач, пов'язаних з дослідженням і проектуванням біотехнологічних процесів. Використовувати знання фізики для аналізу біотехнологічних процесів.	+	+	+	+	+	+
ПР22. Вміти враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні аспекти, вимоги охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час формування технічних рішень. Вміти використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.					+	+
ПР23. Вміти використовувати у виробничій і соціальній діяльності фундаментальні поняття і категорії державотворення для обґрунтування власних світоглядних позицій та політичних переконань з урахуванням процесів соціально-політичної історії України, правових засад та етичних норм.					+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- поточне оцінювання:

1. Модульна контрольна робота 1: РН 1.1–1.2 – 20 / 10 балів.
2. Модульна контрольна робота 2: РН 1.1–1.2 – 20 / 10 балів.
3. Виступи на семінарах (презентації, доповіді, усні відповіді, доповнення): РН 2.1–3.2 – 40 / 20 балів.
4. Підготовка та захист бізнес-плану: РН 2.1–3.2 – 20 / 10 балів.

- семестрове оцінювання: у формі заліку

Підсумкова оцінка з освітнього компонента, підсумковою формою контролю за яким встановлено залік, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання. Оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються.

Обов'язковим для отримання позитивної підсумкової оцінки (60 балів і вище та «зараховано») є успішна робота під час семінарських занять, де оцінюються презентації, доповіді, усні відповіді та доповнення (не менше 50% від максимально можливої кількості балів), успішна підготовка та захист бізнес-плану (не менше 50% від максимально можливої кількості балів за кожну) та написання 2 модульних контрольних робіт (не менше 50 % правильних відповідей).

Перескладання семестрового контролю з метою покращення позитивної оцінки не допускається.

7.2 Організація оцінювання:

Модульні контрольні роботи 1 і 2 проводяться після завершення лекцій з розділів 1 і 2 відповідно. Оцінювання роботи на семінарських заняттях та захист бізнес-плану здійснюється протягом семестру.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		Лекції	Семін. зан.	Кон- сульт.	Сам. роб.
Розділ 1.					
Методичні основи бізнес-планування					
1.	Тема 1. Цілі, завдання і функції бізнес-планування. Зміст, структура та оформлення бізнес-плану. Сучасні методики розробки бізнес-плану.	3	2		
2.	Самостійна робота. Технологія комерціалізації бізнес-проєкту.				10
3.	Тема 2. Початкова стадія процесу бізнес-планування. Підготовча стадія процесу бізнес-планування.	2	2		
4.	Самостійна робота. Аналіз основних стратегій при розробці бізнес-плану.				10
5.	Тема 3. Аналіз ринкової ситуації.	2	2		
6.	Самостійна робота. Вибір тактики при бізнес-плануванні.				10
Модульна контрольна робота 1			1		
Розділ 2.					
Функціональні розділи бізнес-плану					
7.	Тема 4. Маркетингова програма бізнес-плану. Організаційний план щодо реалізації проєкту.	3	2		
8.	Самостійна робота. Планування обсягів та оцінка ефективності інвестицій. Використання стратегічного аналізу при розробці бізнес-плану.				10
9.	Тема 5. План виробничої діяльності.	2	2		
10.	Самостійна робота. Моделювання грошових потоків при розробці фінансового плану.				10
11.	Тема 6. Аналіз і планування фінансової діяльності підприємства.	2	2		
12.	Самостійна робота. Оцінювання інвестиційних ризиків при бізнес-плануванні.				10
Консультації				2	
Модульна контрольна робота 2			1		
ВСЬОГО		14	14	2	60

Загальний обсяг 90 год., в тому числі:

Лекції – 14 год.

Семінари – 14 год.

Консультації – 2 год.

Самостійна робота – 60 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основні:

1. Барроу Колін, Барроу Пол, Браун Роберт. Бізнес- план: Практ. посіб.: Пер. з англ. – 3-е вид. – К.: Знання, 2002. – 285 с.
2. Бердар М.М. Модернізаційний стан підприємств харчової промисловості України в сучасних умовах: монографія. Чернівці: ЧНТУ, 2018. – 340 с.
3. Бердар М.М. Фінанси підприємств: Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 352 с.
4. Бізнес-планування: навчально-методичний комплекс для студентів економічних спеціальностей / упорядники М.В. Голованенко, О.В. Богуславський. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2011. – 39 с.
5. Козловський В.О. Бізнес-планування: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В.О. Козловський, О.Й. Лесько; Вінницький національний технічний ун-т. – Вінниця: Універсум-Вінниця, 2008. – 241 с.
6. Кучеренко В.Р., Карпов В.А., Маркітан О.С. Бізнес-планування фірми: Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 423 с.
7. Покропивний С.Ф., Соболев С.М., Швиданенко Г.О. Бізнес- план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник / Київський національний економічний ун-т. – 2.вид., доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 379 с.
8. Ясинський В.В., Гайдей О.О. Бізнес-планування: теорія і практика: Навч. посіб. – К.: Каравела, 2004. – 232 с.

Додаткові:

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Страхова справа. – К.: Знання, 2005. – 351 с.
2. Барнич Ю.О. Бізнес-план виробничої підприємницької діяльності: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. – К.: ВАТ "УкрНДІСВД", 2002. – 120с.
3. Бізнес-планування: навч. посіб. / Н. О. Лисенко [та ін.]. – Бровари: АНФ ГРУП, 2014. – 567 с.
4. Воротіна Л.І. Бізнес-планування: методологія, методика, механізм: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Воротіна Л. І., Воротін В. Є., Чайковська В. П. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2010. – 223 с.
5. Клименюк Н.Н., Голованенко Н.В. Как разработать бизнес-план: Учебн. пособие. – К.: Просвіт. 1999. – 192 с.
6. Колесніков Г.О. Теоретичні основи складання фінансового плану в процесі бізнес-планування: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Колесніков Г.О.; Укр. акад. наук, Волин. ін-т економіки та менедж. – Луцьк: ВІЕМ, 2010. – 140 с.
7. Кривонос А.О. Бізнес-планування на підприємстві: Навч. посіб. / Міжрегіональна академія управління персоналом. – К.: МАУП, 2005. – 160с.
8. Лавров Є.А., Пасько Н.Б., Смоляров Г.А., Курило А.О., Виганяйло С.М. Інформаційні технології бізнес-планування: навч. посібник. – Суми: Довкілля, 2007. – 97с.
9. Наливайченко С.П. Бізнес-планування у туридустрії: навч. посіб. для студ. екон. напрямів підготов / Наливайченко С.П., Реутов В.Є., Цьохла С.Ю. – Саки: Підприємство Фенікс, 2011. – 190 с.
10. Тарасюк Г.М. Бізнес-план: розробка, обґрунтування та аналіз: Навч. посіб. для студ. ВНЗ – Житомир : ЖДТУ, 2006. – 419 с.
11. Стецюк П.А. Бізнес-план в управлінні фінансами сільськогосподарських підприємств. – К.: ННЦ "Інститут аграрної економіки", 2007. – 110 с.
12. Телетов О.С. Бізнес-план: Навч. посібник / Сумський держ. ун-т. – Суми: Видавництво СумДУ, 2005. – 104 с.
13. Функціональне моделювання процесів бізнес-планування і проектів: навч. посіб. / В.Т. Голубятніков [та ін.]; заг. ред. В.Т. Голубятніков; Львівський регіональний ін-т держ. управління Національної академії держ. управління при Президенті України. – Л.: ЛРІДУ НАДУ, 2009. – 264 с.

10. Додаткові ресурси:

1. World Bank Group - www.worldbank.org
2. Національний Темпус-офіс в Україні - <http://tempus.org.ua> .
3. UNESCO - <http://www.unesco.org/new/en/education>
4. UNIDO - www.unido.org
5. OECD - <http://www.oecd.org>
6. <http://www.businessplans.org/>
7. <http://www.bplans.com/>
8. <http://www.bizplans.com/>